Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NAM THỨ MƯỜI HỒN. - SỐ THỨ 2675 — NGÀY THỨ SÁU 19 FÉVRIER 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Mỗi tờ bán lẻ ở Hanoi và các tỉnh lân cận	Gửi đi các nơi	Trong xứ Đại-Pháp và thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm	6 $ 00	9 $ 00	6 $ 30	6 $ 30
Các tăng và				
Các công-sở	» 8.00	8.00	8.00	9.00 »
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.30 6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.65 3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.60 1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : LÃM-HUY-LỘC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-VĂN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0,50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0,18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái tính nô-lệ của người mình

Người mình vì sinh trưởng ở một nước theo cái chính-thể chuyên-chế đã bao nhiêu đời, ý kiến mới thành ra hẹp hòi, tư-tưởng mới thành ra bỏ buộc, ngoài một sự phục tòng, đã không có cái tư-tưởng gì khác nữa, mà lại không có tính tự lập, tất phải có người sai khiến bách thức mới xong. Ấy vì thế mà học-thuật chính-trị cho đến trăm công nghìn việc, cái gì cũng một ngày một thoái hóa đi.

Trước hết hãy nói về học-thuật, người Nam theo chuộng nho-giáo, mà nho-giáo thì lấy ông Khổng ông Mạnh làm đầu, người mình vì cái tính tôn kính người xưa quá, mà thành ra cái tính nô lệ thật là buồn cười. Bao nhiêu những lý thuyết ngôn luận của các ngài (không những là ông Khổng ông Mạnh mà thôi, và cả các bực tiên hiền tiên nho nữa), đều cho là chí-lý đáng, phải giữ làm dây vàng thước ngọc, để mà xử thế lập thân, chớ không ngờ rằng những lời ngôn luận của các bực ấy tuy vẫn là chính đại, nhưng cũng phần nhiều là nhân thời thế hay là tùy cái địa vị của người ta, cho nên có câu ở vào đời này thì phải, mà ở đời khác thì lại không hợp thời; chiếu theo cái địa-vị của người này thì là chính đáng, mà chiếu theo cái địa-vị của người khác, thì lại không thích-hợp chút nào. Ta đọc sách phải dùng mắt tinh mà nhìn, lấy bụng tinh mà xét, tự mình phải có cái ý-kiến của mình, tùy cái thời thế và cái địa-vị của mọi người mà xử đoán, há lại nên đọc những câu bực hiền triết đời xưa đã nói, thì nhất-thiết chỉ là phải, cứ cúi đầu mà nghe, không những là không có cái can đảm dám bàn nói, mà cũng không có cả cái can đảm dám nghi ngờ nữa. Ấy vì cái tính nô-lệ ấy mà những người học-thức của ta, đã ít người phát minh được lý-thuyết mới, tư-tưởng mới, lại thường bị cái học thuyết gì sai lầm, thì cứ sai lầm mãi mà không bao giờ tỉnh-ngộ được.

Thứ nói đến cái tính cách: người mình ít người có tính tự lập, có đức tự trị, tự mình chủ-trương lấy được công việc của mình, không cứ làm việc gì, tất phải có người đứng đầu để bách thức sai khiến, thì mới chịu hết sức mà làm hết bổn phận của mình. Không kể những người lao-động là bực hạ-lưu không trí-thức, không biết đến nghĩa-vụ, không nghĩ đến lương tâm, ngay những người công sự ở các sở bảo hộ, hoặc là công sự ở các nhà-môn, cùng là những người làm việc ở các nhà riêng, cũng thường thấy có người không có lương tâm, không biết bổn phận, không biết nghĩ rằng ăn lương của người thì phải lo làm việc cho người, hễ không có ai quản đốc, thì cứ liều lỉnh cho hết thì giờ, « Ăn cơm chúa múa tối ngày » quả như câu cửa miệng người ta thường nói. Thế có phải là mình không làm chủ được cho mình, tất phải có người làm đầu, tất phải đợi người bách thức, chẳng phải là tự cách nô lệ là gì?

Sau nữa là nô-lệ về các tục lệ. Người mình lại phần nhiều có cái tính nhút nhát và hay cố-chấp, cũng là bởi cái tính nô-lệ mà ra. Ở các chốn thôn-quê, thường có nhiều cái tục lệ lưu-truyền đã lâu, cũng có cái thì thật là quê mùa đáng buồn cười, cũng có cái thì thật là ngang chướng mà đáng ghét, đó là vì người xưa tính khí đã thật thà, phong-tục lại chất-phác, tục lệ ấy hợp với thời thế khi ấy, đến bây giờ thì thật là không hợp thời, lại cũng có cái thì buồi đầu đặt ra vẫn là hay, vì người sau lấy ý riêng sửa đổi thêm bớt mà thành ra dở. Phần nhiều người thì vì cái tính nô lệ người xưa quá sâu, thấy cái gì người trước đã làm, đã thành ra lệ thôi, thì cứ cắm đầu mà làm theo, không dám đem lòng nghi ngờ, dùng trí-khôn của mình mà xét đoán. Có ai bàn nói đến, muốn sửa đổi lại cho hợp thời, thì đã sẵn câu cửa miệng để bài bác: « Đẻ sau khôn trước » và câu: « con cháu khôn hơn ông vải ». Chớ không nghĩ rằng cuộc đời tiến hóa, người đời sau bao giờ cũng vẫn khôn hơn, và lại việc gì cũng cốt phải theo thời, tục lệ người xưa đặt ra, không hợp với thời thế bây giờ, thì ta cũng phải tùy nghi sửa đổi, há nên trọng thị người xưa quá mà cứ cam một phận phục-tòng, chẳng hóa ra mình lại coi rẻ mình lắm ư?

Nói tóm lại, người mình vì cái tính nô lệ quá sâu, cho nên nghề nông, nghề thương, nghề công, cho đến trăm công nghìn việc, trước kia chỉ biết có một nước Tàu, thì phần nhiều mô-phỏng của Tàu, từ ngày đường giao thông đã tiện lợi, biết có nước nọ nước kia, thì cũng lại chỉ đua nhau bắt chước, mà ít thấy cái gì là đặc sắc của mình, đó thật là một điều đáng hổ thẹn chung cho cả dân-tộc: Việt-Nam ta vậy.

Thời triết Tàu có nói: « Người lo nước thường hay nói điều dở của nước », ký-giả cũng muốn bày tỏ những điều dở của mình, để ta cùng gắng sức bảo nhau sửa đổi, may ra tính cách tư-tưởng của người Nam sau này, khác được cái tính cách tư-tưởng của người Nam xưa kia, để rửa cái xấu xa về trước, cùng hưởng cái vẻ vang vui sướng về sau. Tục-ngữ ta có câu: « Có biết bệnh thì mới mong tìm được thuốc », ký-giả thật có lòng mộc vọng vào đồng-bào ta lắm lắm.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 16 février 1926.

Việc tài chính tại thức-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện lại xét về các khoản thuế của chánh-phủ đề xướng: hễ toàn thuế xuất-cảng 1.80 /, lại giao cho hội-đồng tài-chánh xét, khoản thuế mới về ô-tô nghị-viện không ưng, M. Malvy có trình với nghị-viện rằng nếu nghị-viện không ưng cái khoản thuế ngoại-ngạch quan-trọng, thì không ra nghị-viện không trị-an chỉ nữa thuế gì cả.

Ông Briand có nói cái nghĩa-vụ của các đại-biểu quốc-dân là phải tán trợ cho chánh-phủ có thể lo việc dân được. Ông lại nói chánh-phủ đã hết sức hòa hiếu, vậy xin nghị-viện trì cho chánh-phủ có đủ tiền để chi-dùng mọi việc.

Khoản rất quan trọng trong bản dự án của hội-đồng tài-chánh về việc tăng giá thuốc lá bị nghị-viện bỏ 291 vé đối với 207 vé phản kháng. Việc ấy làm cho nghị-viện náo động.

M. Briand có nói nếu đảng xã-hội bất tín nhiệm các cải chánh-sách của đảng ấy, thì tôn nội-các không ưng nhận đảng ấy đề huề với tôn nội-các. Ông nói không phải là không muốn hòa hiếu với các chính đảng, mà ông cũng không ngại gì về những người muốn phá tan nội-các, ông lại nói rằng: thời buổi khó khăn này, tôn nội-các quyết chí hết sức trù tính cho được thiện-quả. Tôn nội-các sẽ trù tính mọi việc cho đến nơi đến chốn.

Trong buổi hội nghị ban Cấm, nghị viện xét khoản thuế về hàng-hóa xuất-cảng. Nghị-viện ưng một khoản cải lương của M. Raynaldy. Các hàng hóa gửi đi thuộc-địa được miễn thuế. Nghị-viện bỏ 589 vé đối với 112 vé phản kháng khoản thuế về tiền giấy.

Đảng xã-hội tuyên ngôn rằng trong khi bỏ vé về toàn thiên chương-trình, đảng ấy không dự việc bỏ vé. Bản dự án chương-trình sẽ độ trình nguyên lão nghị-viện. Cứ như trong chương-trình ấy, thì các khoản chi tiêu nhiều hơn các khoản tăng nhập là 2.400 triệu. Khi nào nguyên-lão nghị-viện xét xong gửi về, thì M. Briand sẽ yêu cầu thứ-dân nghị-viện dám nhận lấy trách nhiệm.

Ông Briand khởi cái vấn-đề tín-nhiệm, để xin đến sáu giờ sáng bỏ vé quyết nghị về bản dự-án. Nghị-viện bỏ 258 vé đối với 145 vé ưng bản dự-án. Có 167 ông nghị không bỏ. Thứ-dân nghị-viện nghỉ đến 23 Février.

Việc chiến-tranh ở Maroc

Đại-tướng Boichut và bộ tham-mưu đã tới Rabat. Đại-đình đóng ở đấy.

Trong như tin tức ở Tanger gửi đến, người ta sợ rằng trước khi chân Andjera đầu hàng, mấy trăm người Andjera trốn đi, và theo về các chân khác.

Việc nước Nhật-bản

Quan thượng-thư bộ Tài-chính và ông lãnh-tụ đảng Seiyukai nhóm họp điều-đình với nhau về bản luật cải lương tài-thuế, có ưng được nhau ý. Hiện nay không phải lo về việc tôn nội-các đổ, và giải tán tôn nội-các nữa.

Vì hội-đồng tài chánh cật vấn, thì tòa nội-các có nói cải chương-trình hải-thuyền để thay tàu bị long, định trong năm 1927 đóng 4 chiếc tuần dương-hạm, 3 chiếc pháo thuyền, 20 chiếc phóng ngư lôi, 5 chiếc tiềm hải đĩnh, và bổ chiếc tàu đổ đi và hỏa. Số tổn-phí mất 320 triệu viên.

Việc nước Trung-kỳ

Các tường về quốc-dân quốc-tế của chánh phủ Bắc-kinh họ hình đã bình đánh Ngô bội-phu, và chiếm được Sơn-đông.

40.000 người thợ ở các mỏ tại Trung-gia-kiu không có việc làm. Vì [illegible] nghèo nàn, than-bị tử lại không chở đi được.

Việc ở Ấn-độ-dại-lợi

Nhiều rừng ở nước Victoria bị cháy. 50 người bị hãm trong giữa rừng chưa ra được.

Một chiếc tàu Hy-lạp tên là Thelmistocles chở lúa mì bị cháy. Vì gió nóng quá nên phải hỏa.

(*Indopac.fi*)

MỘT CHUYỆN MÊ TÍN Ở NƯỚC PHÁP

Đến tháng Janvier mới rồi, linh-mục Denoyer 56 tuổi, ở nhà thờ Bombon, gần Melun, làm lễ rửa tội xong, thì bị một bọn người người đàn bà, và hai người đàn ông, rồm bột hạt tiêu vào đầy mặt, rồi nhảy xổ đến nắm lấy linh mục. Họ trói linh mục lại, nhét giẻ vào miệng, rồi nằm xuống đất, thảo giầy và bỉ tất ra, lột áo lễ, rồi đứng một cái tụ tung bước nhiều mẫu, cứ lần lượt mỗi người đánh một chập.

Khi có sun-đầm tới nơi, thì thấy linh-mục người đầy máu me. Tay thuốc đến khám, nói phải một tháng mới khỏi được.

Sun-đầm bắt cả mười hai người ấy giải điện đến tòa án Melun, quan tòa hỏi thì họ khai rằng họ là người ở Bordeaux, định chỉ đến đấy đề trả nợ cho người linh mục Denoyer. Mười hai người ấy xét ra là người lương thiện cả, mà đều có căn tin - phụng gọi là Notre Dame des Pleurs, ở Bordeaux. Bọn ấy nói đề ân nạn, linh-mục ở Bombon sai ma quỉ mà trêu họ, và làm cho họ cùng gia quyến họ phải chịu nhiều sự tai-ương.

Quan tòa hỏi từ 8 giờ đến một giờ đêm mới xong. Xem những câu giả lời của họ, thì rõ bọn ấy là một bọn rất mê tín.

Một người đàn bà góa, tên là Mme Ginoux, 49 tuổi, chồng là một viên đại-úy, tử trận ở Syrie mới đây nhất quyết kêu rằng linh-mục Denoyer đã làm chết chồng mình. Thị khai rằng bà chủ hội Notre Dame des Pleurs là Mme Marie Mesmin có cho thị biết rằng bà có nhìn thấy đại-úy mất đầu chạy đi đâu đấy.

Một người đàn ông, tên là M. Leurdin, khai rằng mình có mất một cái mũ ở nhà thờ Bombon, và y chắc rằng linh-mục đã chiếm mất mũ của y. Y có nói với hắn đề lấy mất mũ của tôi rồi, thì bổ hắn làm hại tôi thế nào chẳng được.

Lời khai của những người khác đại khái cũng như thế cả. Trong bọn ấy có một người làm ruộng tên tự, tự ý đi xin làm nghề quét đường làm-lì nói rằng làm thế để chuộc tội với bề trên. Người nào người nấy đều cho việc đánh linh mục Denoyer là một việc đáo phát. Quan tòa có hỏi họ sao theo Thiên-chúa-giáo mà lại ngược đãi linh-mục như thế, thì họ đều thanh nói rằng vì linh-mục có ma quỉ.

Sáu tháng trước tòa án Melun đã có nhận được một lá đơn dài 10 trang kiện linh-mục Denoyer, nhưng việc rất là vô lý, nên tòa bỏ đi, không xét hỏi đến.

VIỆC BẦU CỬ NGHỊ VIÊN TƯ-VẤN

(*Tiếp theo*)

Quan Thống sứ Bắc-kỳ vừa ký nghị định sửa đổi cái bổ sung một phụ thuộc nghị định ngày 25 mars 1913 và cái biểu phụ thuộc nghị định ngày 26 Juin 1913 như sau này:

CÁC HẠT	SỐ BẦU CỬ
TỈNH KIẾN-AN	
Huyện An-dương	An-dương
Huyện Thủy-nguyên	
Huyện Hải-an	
Hạt thứ hai	
Phủ Kiến-thụy	Tỉnh-lỵ Kiến-an
Huyện An-lão	
Huyện Tiên-lãng	
TỈNH TUYÊN-QUANG	
Có một hạt	Phủ Yên-bình
Phủ Yên-bình	Tuyên-quang
Huyện Yên-sơn	Chiêm-hóa
Châu Chiêm-hóa	Bắc-mục
Châu Hàm-yên	Đồng-châu
Châu Sơn-dương	
TỈNH THÁI-NGUYÊN	
Có một hạt	Tòa sứ Thái-nguyên
Huyện Đồng-hỷ	
Phủ Phổ-yên	
Huyện Đại-từ	
Phủ Phú-bình	
TỈNH VĨNH-YÊN	
Hạt thứ nhất	Bạch-hạc
Huyện Bạch-hạc	
Huyện Lập-thạch	
Phủ Vĩnh-tường	
Hạt thứ hai	Vĩnh-yên
Huyện Yên-lạc	
Huyện Tam-dương	
Huyện Bình-xuyên	
TỈNH PHÚC-YÊN	
Có một hạt	Tại phủ lỵ
Phủ Đa-phúc	Tại phủ-lỵ
Phủ Yên-lãng (thiếu những tổng Bạch-trụ và Thanh-lãm)	
Huyện Đông-anh	Tại huyện-lỵ
Huyện Kim-anh (thiếu tổng Hiền-lễ)	Tại huyện-lỵ
Thành-phố Phúc-yên và những tổng Bạch-trụ, Thanh-lãm (thuộc phủ Yên-lãng) cùng tổng Hiền-lễ (thuộc huyện Kim-anh)	Định bộ để nhất tỉnh-lỵ Phúc-yên
THÀNH-PHỐ HẢI-PHÒNG	
Khu thứ nhất	
Hộ-nhất và hộ-lục	Chùa Quan-thánh
Khu thứ hai	
Hộ-nhị và hộ ngũ	Đình Phúc-kiến
Khu thứ ba	
Hộ-tứ và hộ-tam	Chùa Hàm-long
Khu thứ tư	
Hộ-thất và hộ-bát	Đình Đông-tân
Khu thứ nhất	
Hộ-nhất	Phòng cảnh-sát ở phố Mel Foch
Khu thứ hai	
Hộ nhị	Trại khố xanh
Khu thứ ba	
Hộ-tam và hộ-tứ	Phòng cảnh-sát ở phố Mel Foch
Khu thứ tư	
Hộ ngũ và hộ-lục	Trại khố-xanh

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi đọc báo Trung-Bắc-tân-văn được biết rằng quí-báo vẫn lấy lòng thương anh em đồng-bào trong nước mà chỉ bảo cho các điều pháp-luật rất quang minh chính trực, vậy nay tôi có một việc nữ tư sau này, xin nhờ quý-báo giải đáp hộ cho, tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm:

Nguyên tôi có một đứa con học ở Lạng, mấy năm nó vẫn chăm chỉ học hành, nhưng mấy tháng nay, không biết tại ai xui giục nó hay tại nó phải đuổi mà nó đi đâu mất không thấy về. Các huyện-quan, tỉnh-quan thì nói đều tôi, bắt tôi đi tìm, rồi có việc gì lệ ở phụ mẫu bắt tôi giao lấy tờ thì con đại cải mang ra mà giam tôi, đòi tiền tôi trăm đường khổ nhục. Tôi là một dân ngu dốt, pháp-luật không tường, ngôn luận không giỏi, nếu không nhờ báo mà giải được, tôi lấy làm mất thể lắm, vì con tôi thì ở tỉnh mà tôi thì ở nhà quê, con tôi nó trốn đi, tôi có biết đâu mà tôi cấm nó được.

Vậy có mấy lời xin quý báo làm ơn bảy cho tôi thế nào cho khỏi được cái vòng áp chế của mấy kẻ thừa-quan ấy.

LỜI ĐÁP. — Các quan ấy làm như thế là bậy lắm, vì không có lệ-luật nào con đi mà lại bắt ở cha được, chẳng qua các quan ấy trượt dạ đó thôi.

Cứ một cái lẽ rõ ràng đơn giản như thế mà một cái tờ bẩm đơn, không biết chữ tây viết bằng chữ quốc-ngữ cũng được và phải đề tên và chỗ ở cho rõ, rồi gửi đến hội bênh-vực Nhân-quyền, đề bà như sau này: M. le Président de la Ligue des Droits de l'Homme, 77, Bd Gambetta Hanoi.

Hội Nhân quyền sẽ bênh vực cho ông.

Ông cũng có thể làm giấy bên việc ấy với bà lớn Toàn quyền Varenne ở Hà-nội vì bà rất có lòng thương những người bị bà-hiếp và trị những kẻ làm bậy. Cần thư ấy ông nên gửi recommandé thì không sợ mất được.

Ph. h-L.

Tự do diễn đàn

Cái cảm tưởng đối với tết nguyên-đán ta

Ngày tháng như thoi đưa, thời giờ như tên bắn, bóng quang âm vần vụt như mây đưa, như gió thoảng, cái đời người dài ít ỏi gì được một giáp. Cảm nỗi đó kỳ-giả trước tưởng là ngoa, song bây giờ ngẫm cho kỹ nghĩ cho tường, thời là một câu rất là nhãm lý. Cứ ăn rung-ngắt rồi mà nghĩ tới cái thời giờ thì thực quả là khác như thắng mà ngày như năm vậy. Nhưng nếu chuyên cái tâm thần về một cái công việc gì thời hẳy giờ cái ngày tháng lại tỉ lệ mau hơn lẽ nước chảy. Ôi! nhân sinh thiên địa gian nhất nghịch lẽ, trăm năm ba vạn sáu nghìn ngày có được là bao! mới ngày nào tết mà bây giờ đã thấy cái tết nó đến nơi, mười hai tháng ba trăm sáu mươi ngày tưởng cũng ung容 chóp mắt vậy.

Kỳ-giả trộm nghĩ rằng: mỗi ngày nào cần để chăm, còn ăn ăn chẳng dùng phế, còn nằm nằm quản nỗi khắp đường, mà bây giờ thấm thoắt tưởng những ngày đó tựa như bây còn ở sau lưng. Trước ka cảm nỗ nức mà hoan-nghênh cái cái ngày vui sướng như cái ngày tết nguyên đán này mà nay thì coi ngày đó như là cái ngày mua não chán sầu vậy, như là cái ngày giận thân tủi phận vậy, mấy câu đó hoặc có phần không được thích hợp với cái ý tưởng của chư tôn độc giả chăng? nhưng kỳ-giả thì tự nghĩ riêng như thế đấy. Sao ngày đó lại là ngày mua não chán sầu? Là vì rằng lẽ làm thời lận ác tỉ. Nào đã làm được cái gì là khi đi truyền miệng hậu danh, nào đã gây dựng được cái sự nghiệp gì là có thể nhỉ cũng nằm ở đấy, vang lừng hồn hồ ấy thế mà cứ hết tết nguyên-đán nọ lại đến tết nguyên-đán kia nối tiếp theo đề cho đến nỗi tuổi một ngày một sao, bóng một ngày một ngả, cái già nó cứ sồng sộc theo sau đem mình ấn ảnh mình, tựa như chực lôi kéo mình về một nơi tuyệt địa vậy. Như thế mà chẳng coi cái ngày tết nguyên-đán là ngày mua não chán sầu thì sao? Bao lại là ngày giận thân tủi phận? là vì người rằng tết tết nguyên-đán vẫn rồi, đến tết nguyên-đán này mình chưa kịp thành ra một cái gì là cái gì, bảy giờ cũng như ngày trước vậy, mình tự nghĩ không có cái gì là cái nên tượng cho mình cả. Ôi! giận mình

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cung HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

y ! mà tôi mình thay ! Lại còn một nỗi thấy tiệm-nguyên-đán mà giết mình mà lo hay nhọ người mình nữa, là v thấy những người gánh vàng đi đổ sông Ngô, những người xa xỉ mơ-hồ xiết bao. Cái văn đề về việc ấy đã biết bao nhiêu là nhà ưu-thời mẫn-thế, từng nhiều phen bỏ lào trên các báo chương, mà xem ra như nước đổ là khoai mất cả. Nội-hóa trong nước mình suất-sản ra ít, mà ngoại-hóa thì ra cứ mỗi tết nguyên-đán người mình tiêu thụ hộ người lại rất nhiều, ngay từ hôm gần đến tết nguyên-đán ta, đâu đâu là chẳng thấy bàn đến chuyện pháo đốt tăng vọt, con thấy tiền từng nắm, măng mấy từng bó, ai đâu hàng lọ v.v. thứ ấy thứ đó ầm ầm tưng bừng, ăn chơi hàng tháng. Ngán thay ! Sao không coi người Pháp chỉ nghỉ tết có một ngày và không sắm sửa nhiều những vật phù xa lãng-phí như ta nhỉ ? Kỳ-giả ở nơi góc bể chân trời, cứ gặp ngày tết nguyên-đán tới nơi, mà lại thấy nhiều người nào nức, trong lòng bỗng sinh cảm-tưởng mà nghĩ đến câu : người buồn cảnh có vui đâu bao giờ, thêm thêm thêm thêm chỉ tổ nặng đầu mà thôi.

Na-hang Ng-như-Phụng (Chiêm-hóa)

Xuân thủ đàm ân

Sổ kỷ bổ

(*Tiếp theo*)

Lên thừa-phái hạng tư : MM. Ng khắc Xương, thừa phái hạng năm Đại-tư (Thái nguyên) ; Hà quang Khánh, thừa phái hạng năm Phúc hòa (Cao-bằng) ; Nguyễn đắc Chức, thừa phái hạng năm Khoái châu (Hưng yên) ; Phạm huy Toàn, thừa phái hạng năm Quỳ hợp (Thái bình) ; Nguyễn ngọc Nhuận, thừa phái hạng năm Vĩnh yên ; Đỗ k ắ Tôn, thừa phái hạng năm Tam dương (Vĩnh yên) ; Nguyễn quang Chúc, thừa phái hạng năm Vĩnh yên ; Ngô ngọc Anh, thừa phái hạng năm Cao bằng ; Phạm văn Kha, thừa phái hạng năm Lý nhân (Hà nam) ; Nguyễn văn Cương, thừa phái hạng năm Phụ dực (Thái-bình) ; Dương quang Hương, thừa phái hạng năm Bạch thô g (Bắc kạn) ; Nông tô Phẻ, thừa phái hạng năm Hà lăng (Cao bằng) ; Lương văn Em, thừa phái hạng năm ở Cao bằng ; Nguyễn đạt-Đại ở Gia bình (Bắc ninh) ; Ng-Tạp Quán, thừa phái hạng năm ở An-châu ; Trương quang-Đình ở Hoài đức (Hà-đông) ; Ngô vi Xước, thừa phái hạng năm Kim động (Hưng yên) ; Ng đình Nguyên, Thụy anh (Thái bình) ; Nông công Mạc, thừa phái hạng năm Thanh sơn (Phú thọ) ; Đặng văn Bát, thừa phái hạng năm Vĩnh tường (Vĩnh-yên) ; Nghiêm xuân Tuyên, thừa phái hạng năm Kiến an ; Đồng phúc Giáo, thừa phái hạng năm Chợ đồn (Bắc-kạn) ; Nguyễn trọng Tuy thừa phái hạng năm Kim sơn (Ninh bình) ; Đào huy Liên thừa hạng năm Gia-lộc (Hải-dương) ; Phạm nguyên Phụng, thừa phái hạng năm Văn giang (Bắc ninh) ; Ng-gia Tấn, thừa phái hạng năm (Sơn tây) ; Lê đình Vinh, thừa phái hạng năm Hiệp hòa (Bắc giang) ; Ng huy Lễ, thừa phái hạng năm Ứng hòa (Hà-đông) ; Lương ngọc Ái, thừa phái hạng năm Âu thi (Hưng yên) ; Nguyễn duy Tuấn, thừa phái hạng năm Đông triều (Hải dương) ; Đỗ duy Bính, thừa phái hạng năm (Vĩnh yên) ; Tô Kinh thừa phái hạng năm Thái nguyên ; Lê hữu Ước, thừa phái hạng năm Gia khánh (Ninh-bình) ; Lưu Dần, thừa phái hạng năm Việt yên (Bắc giang) ; Nguyễn xuân Đại, thừa phái hạng năm Lục yên (Yên bi y) ; Ngô tân Sơn, thừa phái hạng năm An lão (Kiến a) ; Nguyễn khắc Thành, thừa phái hạng năm Nam sách (Hải-dương) ; Ng cảnh Dần, thừa p ái hạng Mỹ lộc (Nam định) ; Nguyễn Dam, thừa phái hạng năm (Nam-định) ; Vũ phạm Giáp, thừa phái hạng năm Quảng oai (Sơn tây) ; Hà văn Uyển, thừa phái hạng năm Chợ rã (Bắc kạn) ; Ng viết Khu, thừa phái hạng năm Thạch thất (Sơn tây) ; Ng thu Sinh, thừa phái hạng năm Nho quan (Ninh b'nh) ; Trần đình Ngoan, thừa phái hạng năm Võ nhai (Thái nguyên) ; Ng ngọc Diêm, thừa phái hạng năm Nam trực (Nam định) Nguyễn tiến Lương ở Na tước ; Lê trí Liên, thừa phái hạng năm Sơn la ; Hoàng duy Hân, thừa phái hạng năm Tiên lãng (Kiến an) ; Ng gia Tí h, thừa phái hạng năm Quảng oai (Sơn tây) ; Ng đình Ất, thừa phái hạng năm Lạng sơn ; Lâm văn Dương, thừa phái hạng năm Bằng Mạc (Lạng sơn) ; Nguyễn xuân Sinh, thừa phái hạng năm ở Hòa an ; Bùi đình-Xuân ở Bình Lục (Hà-nam) ; Lê qui Đông, thừa phái hạng năm Văn lâm (Hưng yên) ; Lê huy Lộc, thừa p ái ngạch năm Xuân trường (Nam định) ; Ngô nữa Đảo, thừa phái hạng năm Nghĩa hưng (Nam định) ; Lê trung Lô, thừa phái hạng năm Từ sơn (Bắc ninh) ; Ng hữu Thái, thừa phái hạng năm Xuân trường (Nam định) ; Trần văn Đạt, thừa phái hạng năm Tiên-lữ (Hưng yên) ; Phạm thời Tập, thừa phái hạng năm Kim thành (Hải dương) ; Ng quế Nhu, thừa phái năm Bắc giang ; Khương xuân Hào, thừa phái hạng năm Đông hỷ (Thái nguyên) ; Hoàng đình Trác, tuna phái hạng năm Cao trì (Lạng sơn).

***

Các viên chức có tên sau này đều được thưởng hàm và đặt tiết Nguyên-đán ta :

Hàn lâm viện thị giảng (5 2)

M. Nghiêm-mạnh-Phác thư-ký ngạch phủ Toàn quyền, tòng sự tại bộ Ngoại-giao ở Vân-nam.

Hàn-lâm viện kiểm thảo (7 2)

MM. Trần-quý-Phương, Trần-văn-Lợi, Vũ-Long, Lê-thành-Phong, tại sở xe-lửa Vân-nam.

M. Đinh-Bộ-Mộc, Ng-Đình, Ngô-tiến-Tiệp, tại nhà Đông-dương ngân-hàng ở Haiphong.

M Hoàng-văn-Đức, tại nhà Đông-dương ngân-hàng ở Hanoi.

Hàn-lâm viện điển-bộ (8 2)

MM. Ng-xuân-Mai, thông-ngôn tại tòa án.

Nguyễn-trọng-Luận, thư-ký tòa Sứ.

Hàn-lâm viện cung phụng (9-1)

MM. Phạm xuân-Phương, hội-viên Hội-đồng quản-trị hội Hợp-thiện ;

Chân-hưng, chủ hiệu Kim-hoàn ở hàng Bạc Hanoi ;

Ng-v-Huệ, quản-lý đồn điền (Lào-kay).

Chánh cửu phẩm văn giai (9-1)

MM. Phan-văn-Nhân, Tạ-đình-Ninh, tại sở Trung-Bắc Tân-Văn ;

Mỹ Vương-văn-Mậu, Ngô-v-Lan, Đinh-bảo-Quí, Đặng-xi-Tỉnh hội-viên hội Trí tri ; Ng-Hoan, tại hội Hợp-thiện ; Hoàng trần-Tuấn, làm tại nhà Lahaste ở Nam-kỳ ; Bùi-xuân-Tịnh, tại nhà Đông-dương ngân hàng ở Hanoi ; Bồ-đình-Tứ thư ký tại nhà thầy-kiện ; Bùi xuân Khoái, buôn bán ở Thanh-trì.

Chánh cửu phẩm bá hộ (9-1)

MM. Trần-đăng-Khoa, Vũ-ngọc-Toán, làm tại hiệu Ogliastro ở Haiphong, Lê đức-Thuần, Vũ-văn-Đỉnh, làm tại nhà Sáu kho Haiphong.

Hàn lâm viện đãi chiếu (9 2)

M Nguyễn hữu Duy, làm tại nhà Officine.

Tăng cửu phẩm văn giai (9 2)

MM. Hoàng đình Cương, tại hội Hợp-thiện, Hoàng-bảo Lộc, làm tại hiệu Sauvage, Bùi-vă -Sáng, thư ký sở thương chính ; Nguyễn bá Cẩn, đánh máy tại nhà báo « *Monitear d'Indochine* »

Tăng cửu phẩm bá hộ (9 2)

MM Ngu ễn-văn-Hỷ, tên Đạt, làm tại sở Trung-Bắc Tân-Văn ;

Trần-sơn-Khiêm, làm tại nhà in Lê văn-Tân, phố hàng Đồng, Hanoi.

Tin sau cùng.

Đức Bảo-đại đã hạ

Đức Bảo-đại hoàng-đế đến ngày 19 février sẽ xuống tàu sang du học tại Pháp.

Tiêu diệu Nam tư thổ

Tiêu-diệu-Nam đốc quản Hồ-bắc tạ thổ ở Bán-khẩu. Tên tạ-thổ, thì Ngô-bội-Phu sở thổ đánh được Hồ bắc.

Rỏ tai ở Nam-kỳ

Xã Long-thanh, ở trên sông Baria bị lốc-tài cháy hầu hết cả xã. Tổn hại độ 50.000 đồng.

Gió bão ở Madagascar

Ông Léon Perrier đã trình với hội-đồng các quan thượng thư về việc gió bão ở Madagascar ngày 30 janvier. Tổn hại mất độ 10 triệu.

Việc tài c ánh nước Pháp

Các báo đồng thanh nói rằng cái chương-trình tài - chánh để trình nguyên-lão nghị viện hôm khuya này. Các bạn cho việc ông Briand định xin nguyên-lão nghị viện đặt tại mấy khoản để bị thủ-dân nghị-viện xét bỏ là phải. Các báo đều nó này nên hội trù c ỉ o sẽ chi-tiêu được quân-bình.

(*L'depeciſ*)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 24 độ

Giá hạn. — Kể từ ngày 18 Février 1926, giá hạn ở kho Nhà-nước định là 18 f. 80.

Thị g'á quốc trái.

Ngày 16 février 1926.

3 /, 62 f. 05
3 1/2 °/. »
4 °/. 1917 45 f. 20
4 °/. 1918 45 f. 20
6 /. 1920 64 f. 20
5 °/. 1920 73 f. 55

Ngày 17 février 1926

3 °/. . . . 48 f. 07
5 °/. 1915 1916 55 f. 40

Tin Âu. — Tại Compiègne mang thư sang Pháp đế i ngày thứ bảy 20 février hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ nhảy tàu Tourane và Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 27 sáng 21 février.

Quan nguyên Toàn-quyền Beau tạ thổ — Trong số báo ngày hôm qua báo quán đã đăng tin quan nguyên Toàn-quyền Beau tạ thổ. Kể các quan Toàn quyền có lòng tử tế với dân ta thì ông Beau cũng là một vị dân ta đáng gọi nhớ. Ngoài những công việc lớn mà ngài đã mở mang thì ngài có dụng ra trường Cao-đẳng năm 1907 và đỗ ra Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ.

Quan Toàn-quyền Varenne khi tiếp được điện-tín quan nguyên Toàn-quyền Beau tạ thổ thì ngài có gửi ngay vô bộ Thuộc-địa bức điện-tín sau này :

« Nhân dân Pháp và bản-xứ Đông-dương được tin quan Đại-sứ Beau tạ thổ thì rất lấy làm buồn rầu. Nay tôi xin thay mặt cả thuộc-địa nhờ quan lớn chuyển cùng báo-quyến quan nguyên Toàn-quyền Đông-dương những lời chia buồn rất sâu xa cùng những tình ân ngãi của nhân dân Đông dương đối với ông quang-đại của ngài đã hết sức mở mang cái chính-sách tin mến và cộng tác của người Pháp với người Nam ở bản xứ này.

Giáp con nuôi thành - phố. — Ngày hôm qua, quan Đốc lý Hanoi đã gửi cho quan quân trưởng Ardennes một cái ngân phiếu 51.300 francs là tiền để thú được trong buổi bắt 15.5 février giáp cho xã Hanvinh là con nuôi thành-phố. Hiện quan Đốc lý đang tổ chức cuộc đánh số giáp xã ấy, đến ngày 1er mai thì rõ số.

Muốn biết lịch sử ông Phan-bội-Châu và cái án tăng lấy của ông tại Hội-đồng đề-hình mới rồi thì nên xem quyển sách nhỏ nhỏ *Trung-Bắc-tân-văn* đã xuất bản, có biên chép đủ lời tranh biện và các lời biện thuyết của hai luật-sư cãi cho ông Phan. Những lời tranh-b'ện và những lời biện thuyết ấy duy có báo *Trung-Bắc-tân-văn* là biên được hết.

Giá bán một quyển 12 xu.

Recommandé thì gửi thêm 12 xu là 24 xu vì tiền lệ mới nên sở Bưu-điện các khoản cước đều tăng lên cả.

Mỗi quyển trang đầu có một cái ảnh ông Phan-bội-Châu.

Mua buôn và mua lẻ hỏi tại nhà in báo *Trung-Bắc tân-văn*.

NHƯỜNG LẠI VÌ ĐI XA

Một cái cửa hàng buôn bán (Fonds de Commerce) ở giữa thành-phố Hanoi.

Hỏi tại bản-quán.

5.529

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MỚI HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Trung Bắc Học Hiệu. — Trung Bắc Học Hiệu đến ngày mồng 10 tới tức là ngày thứ hai 22 février tới 8 giờ sáng sẽ khai trường.

Gửi xin học gửi đến hiệu trưởng ở phố Lemoine số 22, hoặc gửi đến báo quán Trung-Bắc-Tân-Văn ở hàng Bông cũng được.

Hội mỏ than Đông-triều ở Uông-bí cần dùng người thầu khoán về việc làm đường sắt, hầm mỏ than, mỏ đá v. v.

5.534

Việc bổ dụng người Annam vào các ngạch Tây. — Bản báo sẽ tiếp được ông J. Lan là bài-trưởng của hội Ái-hữu quan lại Tây bài trả lời sau này :

Tiếp theo với bài lại cáo đăng trong quí-báo ngày thứ ba 16 février, tôi nhờ ngài làm ơn đăng cho bài trả lời như sau này :

1° Bức điện-tín về việc bổ dụng người Annam vào các ngạch Tây tôi tôi không có đăng tôi tôi mà gửi sang quan Thượng-thư Thuộc-địa hay là các quan khác nào giờ. Việc gửi bức điện tín ấy là do các hội Ái-hữu định trong kỳ đại hội-đồng ngày 1er février 1926. Những lời lẽ trong bức điện tín ấy thế nào là do hội-đồng định ngay lúc bấy giờ và là lời của cả đoàn-thể. Việc chuyển bức điện tín ấy đi cũng là theo như lời của các đại-biểu các hội có đủ tư-cách định và có một tụ hội-đồng lúc bấy giờ.

2° Đây tôi không phản-đối về một việc đã xảy ra ở trong hội là việc đối với các bạn trong Nam-kỳ, tôi chỉ nói thêm rằng các hội Ái-hữu các quan lại Pháp ở Đông-dương gồm có các hội sau này :

Hội Ái-hữu các sở Nông-thương Đông-dương ;

Hội Ái-hữu sở Thương-chính Đông-dương ;

Hội Ái-hữu Khố xanh Đông-dương ;

Hội Ái-hữu gia thầy thuốc ngạch văn Đông-dương ;

Hội Ái-hữu sở Bưu-điện Đông-dương

Hội Ái-hữu các sở Công-chính Đông-dương.

Thì chúng đã chứng minh rằng các hội Ái-hữu có đủ tư-cách lấy tên ấy mà ký.

Lại có những đảng sau này cũng dự vào (có một vài hội có là 15 là cho toàn thể Đông-dương, song tôi chưa có thì giờ kiểm lại rõ được) là :

Hội Ái-hữu sở Địa-chính ;

Hội Ái-hữu ngạch trước bộ và văn tự ;

Hội Ái-hữu ngạch Học-chính đệ nhất cấp ;

Hội Ái-hữu ngạch Học-chính đệ nhì cấp ;

Hội Ái-hữu ngạch Kiểm-lâm ;

Hội Ái-hữu ngạch Cảnh-sát và Mật-thám ;

Hội Ái-hữu ngạch Điện-báo ;

Hội Ái-hữu ngạch Cai-trị ;

Hội Ái-hữu ngạch Lục sự ;

Hội Ái-hữu ngạch Đề lại ;

Hội Ái-hữu ngạch Học-bạc ;

Hội Ái-hữu ngạch Điện-báo (Tasicur)

Cái sổ các quan lại Tây có nhân trong các hội Ái hữu ấy, kể toàn cõi Đông-dương là phần đa số. Vậy thì chúng tôi có đủ tư-cách mà nói thay mặt cho các quan lại ở Đông-dương hay là ít ra nữa cũng có thể thay mặt cho những quan chức thuộc về các hội Ái-hữu của chúng tôi mà hội ký là *Interamicale des fonctionnaires français de l'Indochine* (hội Ái-hữu của các quan chức Pháp tại Đông-dương).

Ký tên : J. Lan

***

Về việc bổ dụng người Annam vào các ngạch Tây, báo *Courrier d'Haiphong* ngày hôm nay có đăng như sau này :

« Như lời ta đã nói trước, Hội-đồng Chính-phủ thuở g trực đã họp sáng thứ ba vừa rồi để xét các bản dự thảo nghị-định về việc bổ người bản xứ vào các ngạch Pháp. Các bản dự thảo ấy đã được y số. Các ngạch nói đây chỉ là những ngạch riêng của các xứ, do các nghị-định quan Toàn-quyền đặt ra mà thôi, còn như nếu đổi các ngạch do chỉ dụ đặt ra thì tất phải có chỉ dụ định lại điều lệ mới được.

Các ý kiến trình Hội-đồng duyệt y có dự định những các ngạch quan chức ở các xứ thì sẽ tuyển bổ các quan chức Pháp cùng các quan chức bản xứ làm ngang chức nhau, chỉ trừ ra mấy chức để dành riêng cho quan chức Tây mà thôi.

Các quan chức bản xứ thì vẫn trừ tiên hưu-trí vào kho hưu-trí các viên chức bản xứ. Các quan chức nào nhập tịch dân Pháp thì có thể xin trở vào kho hưu-trí Pháp.

Các thể lệ về tài ngạch thì như sau này :

Phải là người công dân Pháp, hoặc là người xứ thuộc địa hay xứ bảo hộ Pháp mà quán ở Đông-dương ; phải đủ 20 tuổi.

Phải có ra tinh thao như lời cần xứ mình ; nhiều lắm là 30 tuổi, trừ ra trước đã từng sự Nhà-nước rồi, thì đến năm 55 tuổi có thể vẫn hưu được thì không kể.

Phải có đủ sức lực làm được việc.

Phải thi đỗ hoặc là phải có văn bằng đã các ngạch đã định.

Về lương bổng thì các viên chức bản xứ không được khoản phụ cấp thuộc địa. Lương bổng số tinh theo giá hạn nhất định là 3 francs.

Tại hiệu BÀO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm thảo.

L'ALUN de CHROME dùng để ...e.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để ức thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VA-ILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

VVVV

NĂM MỚI XEM TIỂU-THUYẾT MỚI

Đến mồng mười tháng giêng ta này sẽ xuất bản :

Hoa Đào Trước Gió

là một cuốn tiểu-thuyết Tàu rất hay, rất có giá-trị, tả một người hiền-nữ rất đáng kính, đáng phục, đáng làm gương cho bọn nữ-lưu. Nguyễn-văn chữ nho của Tử-trâm-Á tiên-sinh là một tay đại-tiểu-thuyết-gia nước Tàu ngày nay. Sách dầy non 300 trang, giá bán 0p.65 — Cước gửi 0p.20.

Ngài nào muốn mua, xin gửi thư và Mandat cho :

M. BÙI-XUÂN-HỌC

Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

5.556

Số 36

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-BỐ-MỤC dịch thuật

Khi rượu đến nửa chừng, *Trịnh ân* nói :

— Tôi vừa đi qua phố *Đông-nhai* thấy mọi người huyên-truyền nhau rằng trong rạp hát ngự mới có hai đứa con hát mới : một đứa tên gọi *Đại tuyết* và một đứa tên gọi *Tiểu-tuyết*. Hiện ngày hôm nay ở đấy lại có diễn một tấn tạp-kịch mới, ăn là chúng ta cùng đi xem chơi.

Triệu khuông dận nói :

— Bây giờ rượu đã say rồi, xấu của hảo đi tí tối xin đi theo.

Bèn người cùng sảo tử con *Hàn-tố-mai*, rồi đi qua phố *Đông-nhai*, đến xem rạp hát ngự. Hàm ký *Triệu-khuông dận* mặc áo an xanh, ngoài thắt dây lưa, đầu đội mũ vải, chân đi đôi giầy da, trông m o đường-hoàng, uy-phong lẫm-liệt, trông thật là một bậc thượng-lưu nhân vật.

Triệu khuông dận cùng *Trương-quang-viễn*, *Lạc-ngạn ny* và *Trịnh-ân* ba người kéo nhau đến nhà rạp. Trong rạp đã thấy người ngồi chật nich, chỉ còn một chiếc ghế chính giữa hướng nam, có phủ một bức vóa thêu rồng vàng, vẫn chưa có ai ngồi.

Triệu khuông dận hỏi rằng :

— Cái ghế ở trên nhất kia là ghế của a ?

Trương-quang viễn nói :

— Đó là chiếc ghế vàng của hoàng tượng ngự.

Triệu khuông-dận nói :

— Tôi lấy ngồi tạm một lúc, phỏng có hề chi !

Trương-quang-viễn nói :

— Trong rạp có nhiều quân-quan, xảy ra sự gì thì ta khó lòng mà liều-thoát cho được.

La-ngạn ny cũng sẽ khuyên-can mãi, nhưng *Triệu-khuông dận* không nghe, tự thắng thinh đi đến chiếc ghế phủ vàng ấy ngồi. Mọi người trong rạp thấy vậy, ai cũng kinh sợ thất sắc.

Có một vài quan coi rạp chạy lại mắng rằng :

— Anh một đứa này ở đâu mà Mo gan nhỉ dám ngồi lên chiếc ngồi chỗ ngự-tọa !

Triệu-khuông-dận nổi giận, giơ tay toan đánh. *Trương-quang-viễn* vội vàng kéo *Triệu-khuông-dận* lách qua trong đám đông người mà tránh ra ngoài.

Bọn quản quan toan đuổi theo bắt, trong thấy *Trịnh-ân* chừng mặt trông xoe, lại có *La ngạn-ny* và *Trương-quang viễn* ăn cần xin lỗi, cho nên bọn quản-quan cũng quay đi.

Bấy lâu, trong nhà rạp đèn nhạc rầm-rĩ, chẳng trông khua vang, con *Đại-tuyết* và con *Tiểu-tuyết* đã trang-điểm rất lịch-sự, bước lên trên sân khấu để diễn kịch.

Triệu-khuông-dận thấy vậy, lại gùng *Trương-quang viễn*, *La ngạn-ny* và *Trịnh ân* đi quay lại, cùng ở một bàn để xem. Bỗng thấy con *Đại-tuyết* cất tiếng hát trước một bài, gọi là bài « *Lăng đào sa* ».

Khi con *Đại-tuyết* hát xong, con *Tiểu tuyết* cũng cất tiếng oanh mà lên giọng véo-von, hát bài « *Điệp-huyền-hoa* ». Hai với đều hát xong hai bài bài nào mới thì bài thấy mọi người ngồi xem trong rạp, ai cũng tấm tắc ngợi khen.

Bỗng thấy con *Tiểu-tuyết* tay bưng một cái khay đồ, đi một khắp xem mọi người ngồi xem đề xin tiền thưởng. Các bậc quan-nhân hào-phú trong thấy tiền ra cho. Khi mới đến phiên tới thì bọn *Triệu-khuông-dận* bèn người chẳng ai có một đồng nào cả.

Triệu khuông-dận nói :

— Hãy hát thêm mấy bài nữa rồi ta sẽ thưởng một thể.

Con *Tiểu tuyết* nói :

— Các quí khách ngồi xem trong rạp, chẳng một người nào không thưởng tiền, sao nghĩ lại đem trái lệ ?

Triệu khuông dận nói :

— Hôm nay ta quên không g ải tiền, để hôm khác ta sẽ thưởng nhiều hơn cũng được nhỉ sao.

Con *Tiểu-tuyết* nói :

— Tôi có cần ông vào xem đâu ! Hôm nay một đồng giải trong không có, lại còn bọn đến hèm khắc, thật là kẻo gì giọng nói sỉ diện của bọn thôn-phu !

Triệu khuông dận l ấn nói giận mà rằng :

— Đứa hèn mạt này lại dám vô lễ như thế à !

Trịnh ân cũng hầm hầm nổi giận, thành ra to tiếng huyên náo. Con *Đại-tuyết* và con *Tiểu tuyết* thấy việc tới-thôi, vội-vàng chạy vào trong không trở.

Bọn quản quan kéo đến, thì bị *Triệu-khuông dận* và *Trịnh-ân* đánh cho tắt điện bát đèn. Mọi người nhìn xem, kinh sợ bỏ chạy. *Triệu khuông-dận* thấy vậy, cũng tìa ra ngoài cửa rạp, rồi đi thẳng về nhà.

Có người nhận biết là *Triệu-khuông-dận*, liền đến báo với *Tô-phụng-cái* rằng :

— Vừa rồi có *Triệu* công-tử kết l'ên một đồng quần-nhân, uống rượu ở nhà *Hàn-tố-mai*, rồi bỏ đến xem rạp hát ngự, gây sự lôi thôi đánh bọn quản quan ở đấy.

Tô phụng cái nổi giận mà rằng :

— Nếu vậy thì *Triệu-hoàng-đệ* thật k ông biết cách tri-giao, lại dung-túng cho con làm ở đu kung as.

Tô phụng cái liền viết một p'ong thư, sai người đem cho quan tư-khấu là *Triệu-hoàng-ân*. Lại sai người ra giáo phường, bắt con *Hàn tố-mai* đến để tra hỏi. Con *Hàn-tố-mai* đến qui ở trước sân.

Tô-phụng cái mắng rằng :

— Sao mày dám tiếp-đãi bọn người công-tử tại trong giáo-phường, để chúng nó say, đến gây sự ở rạp hát ngự, đánh bọn quản quan, thế thì còn ra người lý gì !

Con *Hàn-tố-mai* kinh sợ, chối là không biết. *Tô-phụng cái* nổi giận mà rằng :

— Con quân ôi ! Đêm nói là chúng họp đông uống rượu ở nhà mày, sở sao mày còn chối không biết.

Tô-phụng cái sai thị trói con *Hàn-tố-mai* ra đánh. con *Hàn-tố mai* đau quá, không thể chịu được, đành phải nhận nhầy, bấy giờ mới tha cho về giáo-phường.

HỒI THỨ XV

Lại nói chuyện quan tư-không là *Triệu hoàng-ân* đang ngồi trong phủ, nghe báo *Tô phụng cái* người đưa thư đến. *Triệu khuông-dận* gọi vào mời thư ra xem. Đến thư như sau này :

« *Thư trình quan tư-không*

« *Triệu-gia-nhân các-hạ*

« Vừa rồi lệnh-công-tử không tuân « *phép nước, đêm dẫn một bọn* « *người cường đến gây sự lôi-thôi ở* « *rạp hát ngự. Xảy có việc gì ngoài* « *biên thì tội ấy ai mang.*

« *Đáng lẽ tôi phải đàng hầu tâu* « *trình thánh thượng ngay, nhưng* « *vì tôi công ngài là bạn đồng-liêu,* « *cho nên phải viết thư mời đi ngài* « *hiểu.*

« *Ngài nên nghiêm cấm lệnh-công-tử, nếu lần sau còn như thế nữa* « *thì cái tội ấy thật khó tăng mà* « *khoan dung nổi.* »

Triệu-hoàng-ân xem thư xong, tỏ lời ân-cần, dặn bảo người mang thư rằng :

— Nhà-ngươi về bảo với Tô thượng-công rằng giá này xin cứ lời cẩm-ân, hôm nào thư-thả, sẽ thân hành sang tạ tội.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Máy mỏ neo,
15 châu-kính
Mặt và kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
80, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

TRÀ VINH-MẬU

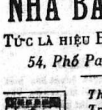
Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông* bán *Trà*, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở *Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, 6-long v. v. thấy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm mới cảnh, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI DANG-TRÀ » công được nhiều quí khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đều riêng của trà VINH-MẬU đáng kể, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.
3023 *Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch.*

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất mau, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hãy vì kém huyết sinh ra rối phải làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là :
Thuốc nước bổ huyết
3001 **MÁU BÒ 1$40**

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : **1$30**

Pommade Ribal
Làm cho độ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : **0$80**
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3002

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai : 1$40
Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi
3001

Các kỳ thi năm nay. — Các kỳ thi Pháp và Pháp Việt tại Trung Bắc Nam kỳ và Cao-mên về khóa thứ nhất năm 1926 định như sau này :

Các kỳ thi Pháp

1. Brevet élémentaire và Brevet d'enseignement primaire supérieur.
Hanoi . . 17 mai 1926
Saigon Pnompenh 14 juin —
Đơn xin ứng thi phải gửi đến các phòng Học-chính ở các phủ Thống-sứ, Thống-đốc ở Hanoi nhận đến ngày 1er mai là cùng và Saigon, Pnom Penh nhận đến ngày 29 mai là cùng.

2. Brevet Supérieur.
Hanoi 31 mai 1926.
Saigon 28 juin —
Đơn xin ứng thi phải gửi đến các phòng học-chính các phủ Thống-sứ hay Tổng-đốc, tại Hanoi thì nhận đến ngày 20 mai là cùng hạn và tại Saigon thì nhận đến ngày 17 juin là cùng hạn.

II Các kỳ thi Pháp-Việt

1° Bằng cao-đẳng tiểu-học Pháp-việt (Diplôme d'études primaires supérieures franco indigènes).
Hanoi, Huế và Vinh (ở Vinh chỉ có thi viết) 25 mai 1926.
Saigon, Pnom-Penh 21 juin 1926.
Các đơn xin phải gửi đến các phòng Học-chính phủ Thống-đốc hay Thống sứ ; tại Hanoi, Huế và Vinh thì nhận đến ngày 10 mai là cùng hạn và tại Saigon và Pnom-penh thì nhận đến ngày 5 Juin là cùng hạn.

Au CINÉMA TONKINOIS
13, Phố Hàng Quạt, Hanoi
CHƯƠNG-TRÌNH
Từ ngày thứ ba 16 sản đến ngày thứ sáu 19 février 1926
LA GERBOISE
Một phim ảnh về khao học
LE NAVIRE DES MILLIARDS
Chuyện phiêu-lưu rất hay chia làm sáu phần
LỄ NINH - LĂNG
Ngày thứ ba 16 février
Ngày thứ tư 17 » } 17 giờ 00
Ngày thứ hai 18 » } Buổi ban
Ngày thứ bảy 19 » } ngày gì mà á
3009

Mộ lính. — Sở mộ lính Annam ở phố Maréchal Joffre, số nhà 31, Hanoi, hiện đang cần mộ 60 người lính biết cầu nghề sau này để làm lính đi ngoại quốc, như là :
thợ nguội, thợ tiện nắt, thợ đúc, thợ rèn, thợ thiếc, thợ mộc đóng xe, thợ mộc đóng các đồ đạc, thợ làm nhà, thợ sơn, thợ làm các đồ da, thợ may và thợ làm bánh mì.
Sở ấy lại đang cần mộ 11 lính thợ-ký và lính biết đánh máy chữ để bổ về làm ở các sở miền hạ-du này.
Vậy các người thiếu niên ta, từ 20 đến 30 tuổi Annam, ai giỏi các nghề đã nói trên, hoặc biết khá chữ tây thì cứ vào sở mộ lính mà hỏi các thể lệ, ngày nào cũng được.

Tại phòng thương-mại. — M. Perroud là hội trưởng phòng thương-mại Hanoi, vì về Pháp, nên có gửi giấy lên quan Thống sứ xin từ chức hội-trưởng. Vậy M. Dunamp là phó hội-trưởng sẽ lên quyền chánh hội-trưởng, thay M. Perroud, cho đến khi bầu-cử lại hội-viên thương-mại nay mai.

Cuộc thi xe đạp đường trường. — Hai cuộc thi xe đạp vừa rồi kết quả như sau này :

1 Cuộc Auxerre 100 ki-lô-mét từ Haiphong lên Hanoi, cả thảy có 15 người dự thi, ở Haiphong khởi hành lúc 7 giờ. Có 10 người đến được Hanoi trước giờ bãi cuộc.

1. Perrin	đi trong	3 giờ 12 p.	
2. Chevalier	»	» 29	»
3. Lebon	»	» 33	»
4 Nhiên	»	» 33	» 4/5
5. Kế	»	» 33	» 1/8
6. Giuệ	»	» 36	»
7. Alony	»	4 giờ 9	»
8. Khê	»	» 9	»
9. Woulieff	»	» 16	»
10. Bert	»	4 giờ 53	»

(Không được liệt-kê vào hạng trúng giải)

2 Cuộc Indépendants chạy 200 kilomètres Haiphong lên Hanoi rồi lại trở về.
Cả thảy 20 người từ Haiphong khởi hành lúc 8 giờ 30.
Chỉ có 5 người về được Haiphong trước giờ bãi cuộc.

1. Mấy	đi trong	8 giờ 19 phút	
2. Bông	»	21	»
3. Grimal	»	26	» 2/5
4. Công	»	31	» 2/5
5. Can	»	59	» 2/

MỚI RA
MANUEL PRATIQUE D'ANALYSE LOGIQUE ET GRAMMATICALE
Của NGÔ-VĂN-MINH
VĂN-UYÊN
Sách tập đọc của Phó-bảng NGUYỄN-CAN-MÔNG và NGUYỄN-NGỌC-QUANG, Giáo-học lisi quyển này rất cần cho học-trò lớp Moyen và Supérieur.
Giá có 0$80
Bán buôn, bán lẻ tại NGỌC-XUYÊN, 53, Médicaments, Hanoi
Là hàng sách và tạp-hóa bán giá cũng rẻ, lại có lịch và cartes postales để biếu. Bắt đầu từ 6 tháng giêng ai mua từ hơn một bào cũng biếu. 5561

BẢO TỒN CHỦNG LOẠI
Các nhà nhiệt-thành về cái vấn-đề bảo-tồn chủng-loại nên kíp mua quyển :
SẢN DỤC CHỈ-NAM
của Y-sĩ Nguyễn-văn-Luyện. Sách ấy rất quan-hệ cho cái vấn đề bảo tồn chủng loại ngày nay. Dày 200 trang, chia làm ba phần : 1° Cách dỡ và trông nom cho người đẻ ; 2° Cách chăm nuôi trẻ con ; 3° Các chứng bệnh của trẻ con. Có bán ở tất cả các hiệu sách.
Hiệu Bào-chế **CHASSAGNE**, 59, Rue Paul-Bert, Hanoi
CŨNG NHẬN BÁN GIÙM
3002
Giá tiền 0$75. Ở xa gởi thêm cước phí 0$20

Thành-phố ta tiêu-thụ một năm hết bao nhiêu thịt ? — Cứ xét theo các số thị sẽ Thú-y, thì trong năm 1925 vừa qua đây, số thịt các loài vật tiêu-thụ trong thành phố ta như sau này :
6.118 con bò ; 2.718 con trâu ; 1.714 con bê ; 41.313 con lợn ; 1 con ngựa ; 1.942 con cừu ; 102 con dê ; 164 con chó ; 6 con nai, cộng là 57.078 con vật cả thảy.

FAMILY CINÉMA
Rạp chớp bóng phố hàng Buồm.
6 buổi chiếu bóng rất hay !!!
3 buổi tối — 3 buổi ban ngày
Mùng 5, 6 và 7 tháng giêng Annam
Chiếu toàn phim ảnh Annam

TẤN TÔN ĐỨC BẢO ĐẠI
NINH LĂNG ĐỨC KHẢI ĐỊNH
VĂN-MIẾU (GIẢM)
DU LỊCH XỨ MỌI Ở DARLAC
PHONG CẢNH TỈNH HANOI
PHONG CANH NHÀ VUA (Huế)
TOUFOU HƯ HỎN, vân vân...
Hạ giá vào xem
Ban ngày và tối đồng một giá
Hạng loge.... 0$20
— nhất.... 0 15
— nhì.... 0 10
— ba..... 0 05
3.008

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Lừa bạn. — Lê-văn-Chang rủ bạn là Bùi-đình-Tuất cùng đến một hiệu thợ may may áo mặc tết, khi cắt xong trả tiền lấy biên lai. Lúc về giao cho bạn cất hiệu lấy lấy nhờ giữ hộ, không ngờ bạn xử nhẹ, cầm ngay giấy biên lai lấy áo mặc mà đòi nhất định không trả. Tòa phạt Bùi-đình-Tuất 2 tháng tù.

Lừa người lấy của. — Trong vòng tháng 10 tây, năm ngoái, một người tên là Vũ-văn-Phẩm có đến nhà người làng là Ng văn-Tập làm hồi cho một quan bên ở Hanoi phàn nàn có người anh làm linh khố đỏ sen một việc sắp phải xử tại tòa án binh. Tên Tập nói khoác nhận lo hộ được rằng án và đòi 300 đồng, người ấy tưởng là có thần thế mới tin lời về lo được 200 đồng đem đưa cho tên Tập để lo liệu cho người anh khỏi tội. Sau xem báo thấy người anh phải tội mới hiểu là bị lừa, đến nhà tên Tập đòi số tiền lại, nhưng tên ấy chối nói quan không chịu tiền. Tòa phạt tên Tập 4 tháng tù, nhưng cho hưởng án treo, vì trước chưa can án bao giờ.

Bội tín. — Hôm 20 tháng giêng tây vừa rồi, Nguyễn-văn-Hứa là cai xe tamô xe của người cai tên là Đỗ-trung-Tâm, nhưng kéo được bao nhiêu tiền tại ăn tiêu đi hết, nên không có tiền trả thuê xe. Tên ấy lấy mất áo tơi cánh gà đáng giá là 1$50 rồi bỏ xe ở đường trốn mất. Tòa phạt Nguyễn-văn-Hứa hai tháng tù.

Nguyễn-văn-Nghĩa là cai xe hôm 31 tháng 8 tây năm ngoái cũng thuê xe tay của người cai tên là Nguyễn-hữu-Nguyên, không có tiền trả thuê, lấy áo tơi cánh gà bỏ xe ở đường, phải tòa phạt 2 tháng tù.

Việc làm địa ốc. — Mấy hôm nữa hội-đồng sẽ về việc làm địa ốc sẽ họp tại phủ Thống-sứ, do quan Đông-lý Grimouli chủ tọa, để nghị có các quan Công-sứ Nam-định, Hải-dương, Ninh-bình, và các quan Tổng-đốc Hải-dương, Nam-định. Hội-đồng sẽ nghe mọi điều của M. de Fejas, chánh sở đạc thổ trình bày. Nếu các điều trình bày ấy mà hội-đồng ý hiệp, thì sẽ bắt đầu thi hành tại mất cả trong địa hạt Bắc kỳ từ ngày 1er janvier 1927 này trở đi, nhất là tại các thành phố lớn và các tỉnh lớn.

Năm mới được hưu chỉ ốm say. — Đặng-văn-Nam 28 tuổi cu li xe nhà ở đường số 27, chén say rồi làm rầm rĩ cả đường và đánh cả lính cảnh sát, lại đánh một người bán đồ gỗ tên là Đinh-văn-Chuyên ở 37 hàng Giấy và một người lấy thuế chợ là Nguyễn-văn-Dang. Tên Nam đã phải giải vào Tòa án.

VIỆC BẮC-KỲ
HAIPHONG
Cuộc đua ngựa. — Đến chủ nhật 21 và 28 Février này ở Haiphong sẽ mở luôn hai cuộc đua ngựa là lần thứ tám và thứ chín.

Vượt ngục. — Tên Ng-v-Thường và Trọng-Kỳ tức Trọng-Đại bị giam ở đề-lao rủ nhau vượt ngục trốn mang theo cả quần áo của nhà pha.

Sửa phu nước là. — Tên Dương-văn-Thăng 41 tuổi, làm nghề bán sữa tươi, nhà ở hộ-tam bến Hạ-lý, bị tòa án Trừng-trị Haiphong phạt 3 tháng tù và 500 quan tiền tây về việc tên ấy pha nước lã vào sữa ; nhưng tên ấy vẫn trốn tránh được, đến ngày nay mới phải bắt, hiện sở Mật-thám đã áo cáo-cước và giải vào tòa án để quan chưởng-lý xét nghị.

Rượt xe cứu mạng ? — Phạm-v-Đính làm nghề kéo xe kiện V. A. số 792, đem nộp sở Cảnh sát cái roulette ô-tô của ai đánh rơi ở Cống-mỹ đường Hanoi.

Giải vào tòa án. — Nguyễn-v-Lưu, 26 tuổi, bị thua đánh thị Năm là gái thanh-lâu và Mai-văn-Doanh 23 tuổi nhà ở phố Marine bị thua ăn trộm tại của Đức và Nguyễn ở Hạ-lý đều phải bắt giải vào tòa án để nghị tội.

Mất trộm sữa. — Ngày trong năm ở Quan-khẩu (kho nhập nông) bị mất trộm 5 hòm sữa đáng giá 70 đồng thì ngày hôm qua sở Mật-thám đã xét làm biên bản để đệ nạp tòa án.

ĐÁNH RƠI
Hồi 11 giờ sáng hôm 26 Février 1926 tôi đánh rơi một quyển chèque và các giấy biên-lai của Banque de l'Indochine trong khi đi đường.
Vậy ông bà nào bắt được làm ơn báo cho tôi biết để tôi lại xin chuộc và cảm ơn.
Nay kính cáo,
ĐỨC-LONG
90, Phố Mã-mây

SẢN-NHIÊN-ĐÀI
Tối thứ năm 18 Février 1926
(Mồng 6 tháng giêng ta)
TRÚNG KHỐI NGUYÊN
TAM SĨ TRÙNG DANH
Ban ngày thứ sáu 19 Février
(Mồng 7 tháng giêng ta)
GIAO QUÝ TRANH CẦU
Tối thứ sáu 19 Février 1926
(Mồng 7 tháng giêng ta)
QUAN ÂM DU ĐỊA PHỦ
3006

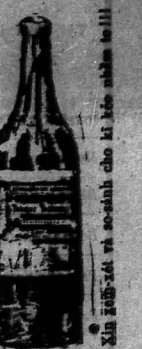
NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.
Các bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.
Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :
Cachets du Docteur Rascol
0$60 một ống sáu cachets
3001

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine
3001 **Giá 1$80 một hộp**

SÁCH LUẬT
Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :
1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)
Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả
Bán tại bản-quán

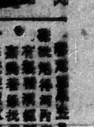
NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :
Peptonate de fer MONTÉS
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọ.
Giá tiền 0$90
3001

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười, cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Ngày mùng 7 tháng năm, bản-hiệu Khải-định thứ ba, tên Nguyễn phụng tới chầu phủ rằng :
Chiếm nay đại được phòng của MONTÉS gửi đưa, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng sức dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lệnh phủ thị gửi cho gửi được, phong chế-tặng để tỏ thành-ý.
Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.
3001

Trung Bắc kỳ Lâm sản Công-ty
(Hương Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Bạc-cương)
Cảnh sở tại Hanoi, 53, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 120
CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH Hà-CƯƠNG, đã có tiếng có công từ 7 tấc trở lên đã bán một năm, BỨNG, NỨA và các thứ Mây-nắm nước Nam.
Có xưởng tại Bắc-cầu, Tân-viên, Bắc-ninh.

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI
Hàng rét mới sang — Cái mới rất khéo
Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tốt
3016

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hồng Cúng Hồ Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ. Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

TẠI GIAN BÁN CÁC VỊ ĂN MẶC NHIỀU THỨ HÀNG

Từ ngày thứ hai 15 đến ngày chủ-nhật 21 Février

MẤY THỨ GIÁ HÀNG

Rillettes EAYNAL & ROQUECAURE	*1/8 hộp :*	3 fr. 75
Maquereaux à l'huile, thượng hạng Benoit.	*1/4 hộp :*	4 fr. 25
Biscuits Petit Beurre exqu's.	*Một hộp số 0 :*	5 fr. 00
Biscuits Champagne L U	*Một hộp số 1 :*	10 fr. 50
Prunes d'Ente extra	*1/2 kilo :*	5 fr. 50
Prunes d'Ente, quả rất tốt.	*1/2 kilo :*	8 fr. 00
Confitures St James, cerises, fraises, orange, coings, abricols	*Một hộp 500 grammes :*	6 fr. 20
Chocolat, một bánh bảy miếng	*250 gr. :*	3 fr. 30

3005

Hút thuốc-lá hiệu MÉLIA :

MARINA (Giấy đỏ).

DIAMANT (Giấy trắng).

Thượng-vị thơm ngon. — Không ráo phổi. 3007

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lớp-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm vừa dần bà ở cữ . . . . . Một litre :* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh giập và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai :* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phiền người mua phải chịu 3003

GARAGE BOBILLOT

7, Bd Bobillot — HANOI

SENECHAL	7 cv — 3 places.
MAJOLA	7 & 10 cv — 4 places.
ARIÈS	8/10 cv — 4 places.
SUÈRES	7 & 10 cv — 4 & 6 places.
COTTIN-DESGOUTTES	12 cv 3 litres, 23 cv toutes carrosseries
	camion 2T & 2T500.
CHENARD-WALCKER	10-11-15 cv.
LUC-COURT	camion 1000-1800 k
FORD	camion 1000 k

3010

NHÂN DỊP TẾT

Trong **25** ngày từ ngày **15** tháng Chạp đến mồng **9** tháng riêng các quí-khách đến mua hàng, hoặc gửi thơ về mua hàng ở bản-hiệu, mà có gửi giá trước, hoặc cả số tiền hàng, hoặc một món tiền sấp sỉ với số tiền hàng mua, thì đều có quà tặng cả.

Ai mua **0$50** trở lên xin biếu một chai nhỏ VIN TONIQUE GÉNÉRATEUR J. K. WATSON.

Mua từ **2$00** trở lên, tùy theo số tiền nhiều ít, xin biếu hoặc là *một chai rượu mùi, một bánh sà-phòng, một hộp phấn,* hoặc *một lọ nước hoa Pompéia.*

PHARMACIE CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

MÁU XẤU NỔ LÀM CHO BẠN ĐÊM NGỦ KHÔNG YÊN GIẤC

Những bệnh máu huyết không thông lưu thì hay sanh ra các chứng đau đớn xôn xan, những là bệnh đau trong xương, gân cốt, đau trên đầu, làm cho nhức nhối, dức đau nửa cái đầu, khốn cực là bịnh sưng gân, sưng mạch máu vì máu chạy không đều làm cho chỗ sưng chỗ không, gọi là sưng phong, chớ chẳng qua là tại máu không thông lưu chuyển vận thì làm cho sanh ra ghẻ chốc ung độc cả mình, ngủ không an giấc, chiêm bao thấy những điều yêu quái dị thường, những người mang bịnh ấy thì ngoài da nó sanh lát, lở lói.

Ban đêm, nhức ngứa, chẳng khi ngớt, nhưng vậy mà kẻ ấy chớ ngã lòng, vì có muốn người cực lực khốn nạn như vậy mà cũng chóng khỏi vì nhờ thuốc *DÉPURATIF RICHELET* rất thần hiệu, hủy tuyệt được.

Thuốc *DÉPURATIF RICHELET* làm tan những vị độc hay lộn trong máu nó làm tuyệt sự đau đớn làm cho gân xanh và mạch máu ra trong sạch, cho những ung độc liên lạc mà chẳng có tí tích chi hết.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỉ trừ lại nhà thuốc chánh của ông L. Solirène ở ngang nhà hát tây, Saigon.

Nếu rủi mà hết thì gởi ngay qua hàng cái Laboratoire de L. RICHELET de Sedan, 6, Rue de Belfort, BAYONNE Basses Pyrénées).

3048 a

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh giập và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhoc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó thở, mệt nhoc lạ thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là : chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hơn nữa.

Uống thuốc ấy hễ đến da đầy thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường ; những người nào bị bệnh giập mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ba, thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

TRONG LÚC SẢN-DỤC

Đàn bà vì khi sản-dục đau-đớn mệt nhọc mà yếu người đi. Huyết ra mất nhiều, thành ra ít đi và suy đi. Nhưng mà đứa con mới đẻ còn phải nhờ mẹ dưỡng-dục lâu, thì bấy giờ mẹ càng phải bồi-bổ cho tốt huyết, cho nhiều huyết. Muốn bổ huyết cho mạnh người, để có sữa tốt mà nuôi con, thì nên uống thuốc **PILULES-PINK** Thuốc ấy sinh huyết mau lắm, rồi lại làm cho sữa cũng tốt và nhiều. Đứa trẻ đã nhờ công mẹ sinh-thành, lại được bú sữa tốt mà sinh sức lực, đó là cái hạnh-phúc cả đời của nó bắt đầu từ đó.

Thuốc PILULES-PINK này hàng thuốc nào cũng có bán.

3044 j

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chi-dịa sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi :
21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TỰ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs **72.000.000**
TỰ BẢN NỘP RỒI : » **68.100.000**
CỘNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294 : » **81.089.020**

Chánh quán tại : Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự : M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).
Phó trị-sự : M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiệt lộ.
Tổng chủ nhiệm : M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quán :

TẠI ĐÔNG-PHÁP : Nam-kỳ : SAIGON.
Trung-kỳ : TOURANE
Bắc-kỳ : HAIPHONG, HANOI.
Cao-mên : PNOM-PENH, BATTAMBANG.
Quảng-châu-loan : FORT-BAYARD.
TẠI VÂN-NAM : MONG-TUY, VÂN-NAM-PHỦ.
TẠI THÊM-LA : BANGKOK.
TẠI ANH THUỘC-ĐỊA : SINGAPORE.
TẠI TRUNG-HOA : BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
TẠI PHI-CHÂU : DJIBOUTI.
TẠI TÂN-THẾ-GIỚI : NOUMÉA.
TẠI TAHITI QUẦN-ĐẢO : PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE : PONDICHÉRY.

3048

Hiệu viết tắt để gửi điện-tín : INDOCHINE.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các tiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không có tiền rồi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính-từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho gọn.

Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÌ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ năm chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm chủ-nhật chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . **28$00** *một chỗ ngồi.*
Hạng ta đi . . . . . **14.00** —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-tĩnh ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI,
Vinh. Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé 3012

3046